

Oppilaiden sisäilmakysely

Koulu- ja päiväkotiohjeen koulutuspäivä
28.8.2018

Tausta

- Sisäilmaongelmien ratkaisun lähtökohtana on kattava ja asianmukainen rakennustekninen tutkimus
- Laadukas sisäilmakysely on hyvä työkalu tukemaan päätöksentekoa, kun esimerkiksi arvioidaan tarvittavien toimenpiteiden kiireellisyyttä
- Työpaikoilla sisäilmakyselyjä käytetään paljon Suomessa
- Kunnissa paineita tehdä kyselyjä myös kouluissa

THL kehittää sisäilmakyselyä oppilaille

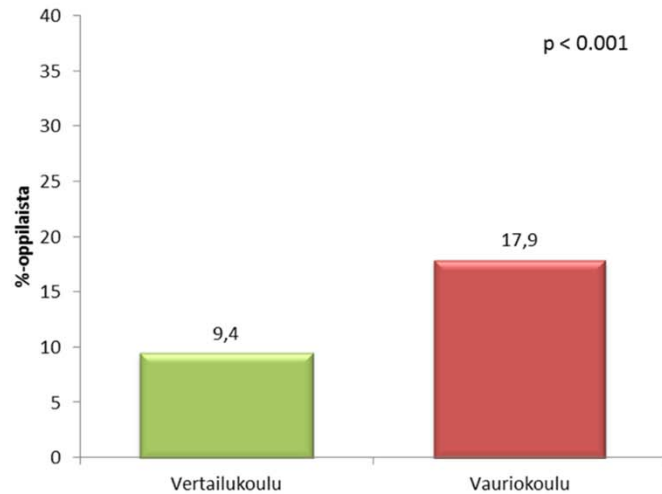
Tavoitteena:

- Tuottaa ala- ja yläkouluihin laadukkaita sisäilmakyselyjä, joilla voidaan kartoittaa oppilaiden oireilua ja koettua sisäilman laatua
- Kerätä kattavat vertailuaineistot
- Tukea toimintatapaa, jossa kartoitetaan ja seurataan kaikkia kunnan kouluja

Yksittäisistä oireista ”oiresummiin”

- Parantaa tulkintaa yksittäisiin oireisiin verrattuna
 - Oiresummien tarkastelu eri aineistoissa
 - Vaurio- ja vertailukoulujen välisten erojen tarkastelu
- ⇒ Hengitystieoireet, alahengitystieoireet, silmäoireet, iho-
oireet, yleisoireet

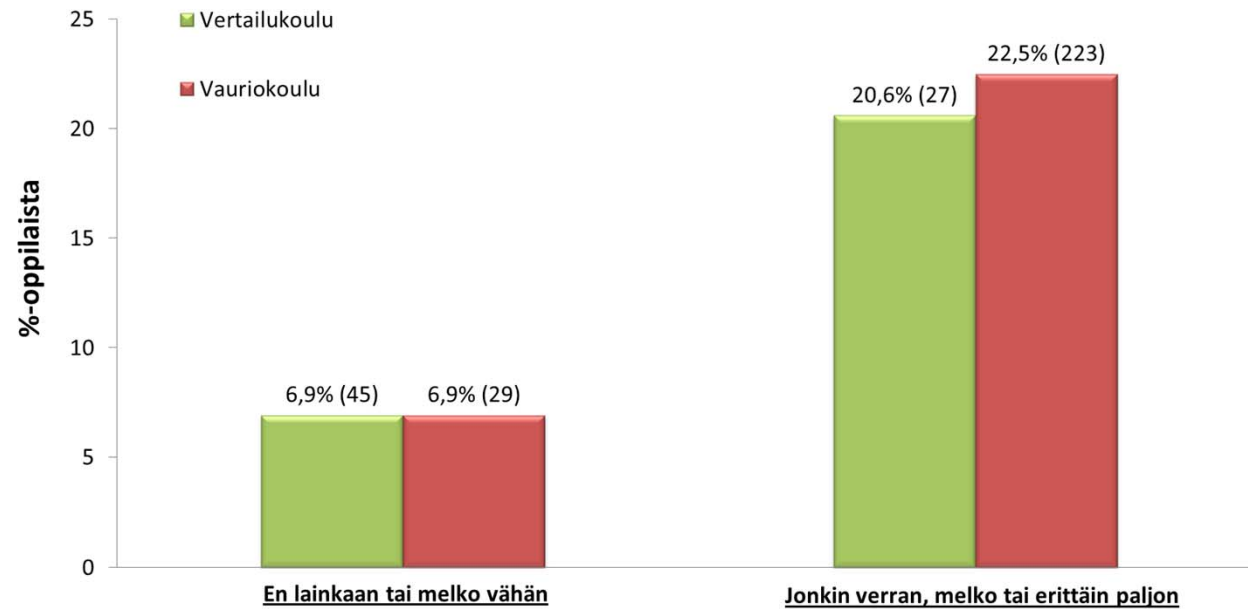
HENGITYSTIEOIREET

Oireiden raportointia lisää:

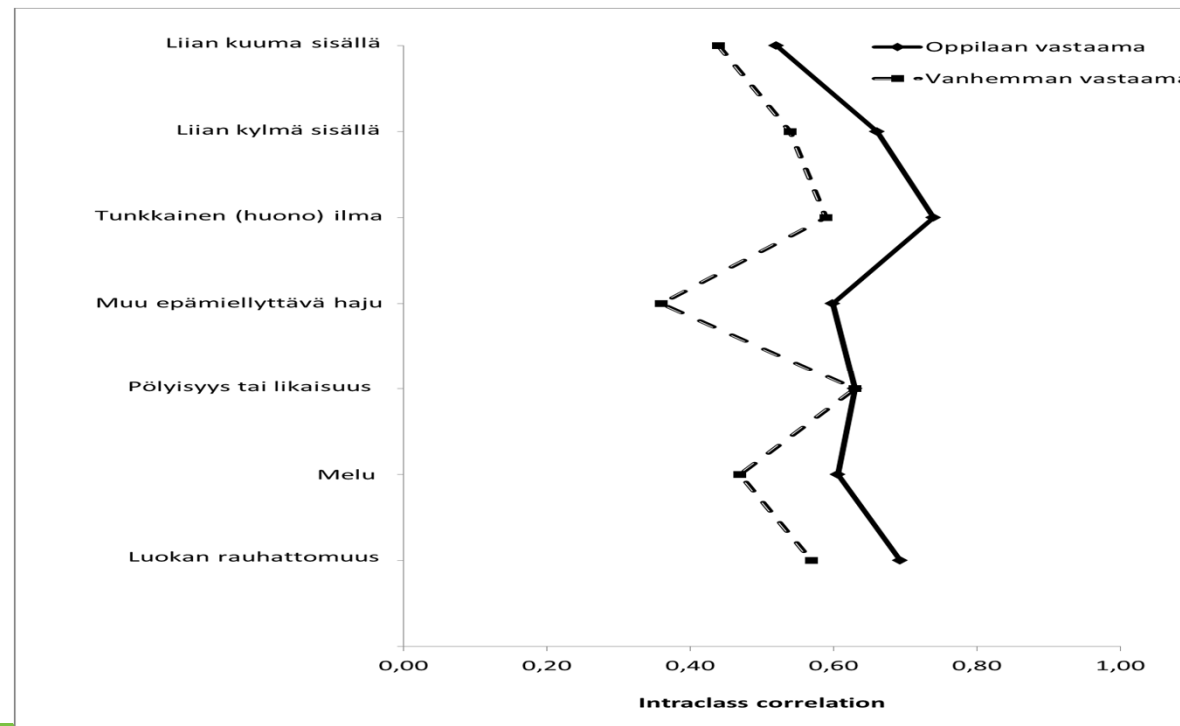
- Huono viihtyminen koulussa
- Huoli sisäilmasta
- Vastaajana äiti
- Ym.

Hengitystieoireet

Alakouluikäiset oppilaat vastaajina

- Vanhemmille tehdyillä kyselyillä erittäin matalat vastausprosentit, kun kyselyt tehdään koko kuntaan
- Jo 3. luokan oppilaat pystyvät vastaamaan hyvin itse:
 - Oppilaiden raporttoimien olosuhdehaittojen ja oireiden toistettavuus oli samalla tasolla tai jopa parempaa kuin vanhempien vastausten toistettavuus.

Oppilaskyselyn kuvittaminen ja animointi

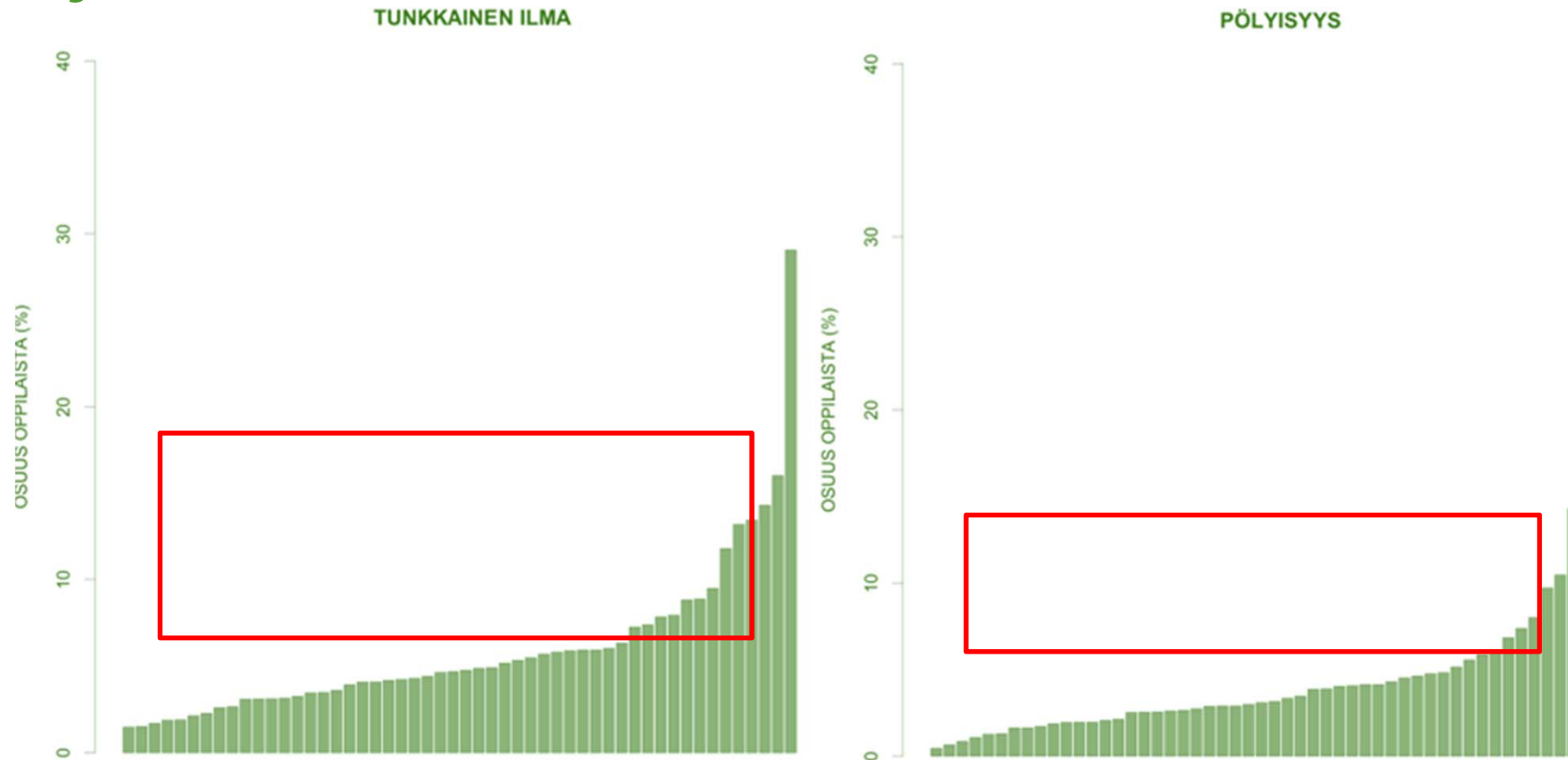

Koetut oireet eivät jaa kouluja selkeästi 'terveisiin' ja 'sairaisiin'

Alakoulujen oppilaiden kokemien oireiden esiintyvyys 52 alakoulussa (Helsingin koulukysely 2016 ja 2017)

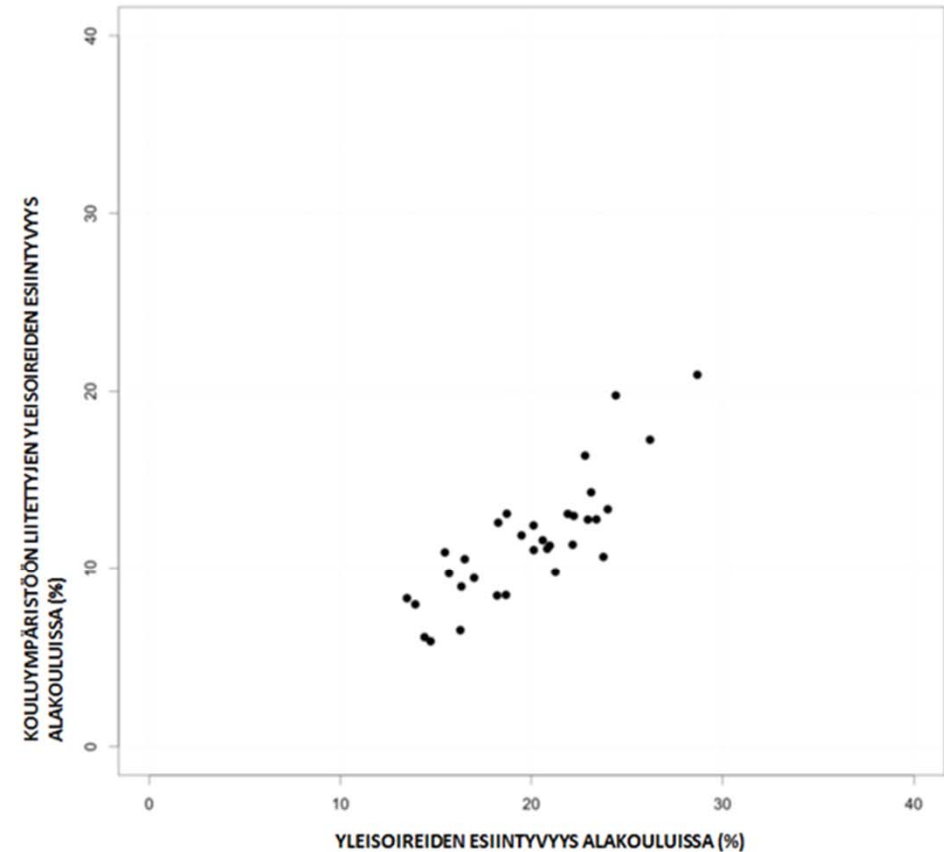
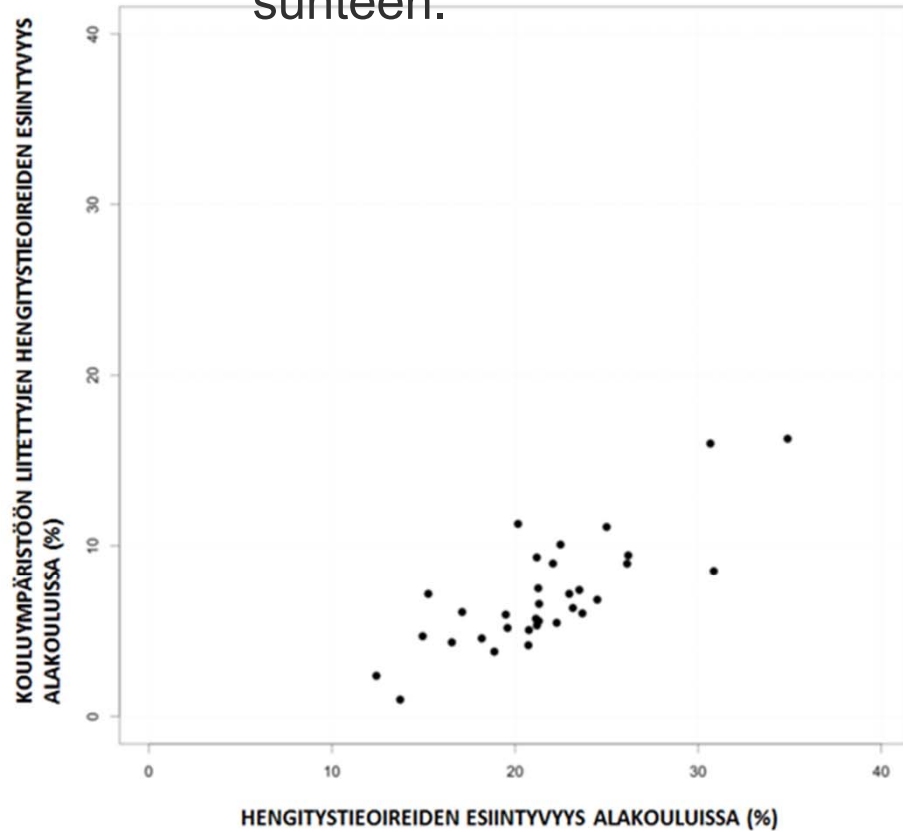
Olosuhteissa erot isompia, silti jatkumolta

*Alakoulujen oppilaiden kokemien olosuhdehaittojen esiintyvyys 52 alakoulussa
(Helsingin koulukysely 2016 ja 2017)*

Kysymykset oireilusta ja kouluympäristöön liitetystä oireilusta vahvasti yhteydessä

- tulokset järjestävät koulut hyvin samalla tavalla oireilun yleisyyden suhteen.

Raportoitujen oireiden ja koulunympäristöön liitettyjen oireiden keskinäinen riippuvuus 33 alakoulussa (Helsingin koulukysely 2017)

Johtopäätöksiä oppilaiden sisäilmakyselyn kehitystyöstä 1/3

- Sisäilmaongelmien hoitamisessa erityistä huomiota tulee kiinnittää viestintään ja luottamuksen rakentamiseen. Kyselyn tuloksista onkin hyvä viestiä tilojen käyttäjille mahdollisimman avoimesti.
- Sisäilmaongelmien ratkaisun lähtökohtana on kattava ja asianmukainen rakennustekninen tutkimus
- Laadukas sisäilmakysely on hyvä työkalu tukemaan päätöksentekoa, kun esimerkiksi arvioidaan tarvittavien toimenpiteiden kiireellisyyttä
 - Kyselyllä pyritään selvittämään, onko esimerkiksi hengitystieoireilu tai huonoksi koettu sisäilma tavallista yleisempää tietyn koulun oppilaiden joukossa verrattuna kouluihin yleensä.
 - Arvokasta tietoa käyttäjien kokemuksesta koulun sisäilmasta ja kouluviihtyvyydestä

Johtopäätöksiä oppilaiden sisäilmakyselyn kehitystyöstä 2/3

- Sisäilmakyselyt voidaan toteuttaa myös alakouluissa oppilaiden vastaamana.
 - Näin saada laadukasta ja kattavaa tietoa koetuista olosuhteista ja oireista suoraan rakennuksen käyttäjältä.
 - vastausprosentit ovat selkeästi parempia kuin vanhemmille tehdyissä.
- Sisäilmakyselyn toteuttaminen koulussa suoraan oppilaille on helppoa ja mahdollistaa säännöllisten kyselyjen tekemisen koulujen sisäilmatilanteen seurannassa ja kartoittamisessa.
 - THL suosittelee toimintamallia, jossa kyselyt tehdään kunnan kaikkiin kouluihin kerralla
- Tulosten tulkintaan tulee olla kattavat, hyvin dokumentoidut vertailuaineistot, jotka on kerätty samalla lomakkeella, samasta väestöstä ja analysoitu samalla tavalla.
- Oppilaille tehtävien sisäilmakyselyjen raportoinnissa voidaan keskittyä oireiluun yleisesti eikä rakennukseen liitettyyn oireiluun.

Johtopäätöksiä oppilaiden sisäilmakyselyn kehitystyöstä 3/3

- Selkeää toimenpiderajaa raportoiduille olosuhdehaitoille tai oireille ei voida asettaa, koska ne eivät jaa kouluja selkeästi ”sairaisiin” ja ”terveisiin” kouluihin, vaan koulut muodostavat jatkumon.
- Sisäilmakyselyn tulokset ovat monitulkintaisia eikä varmaan yhteyttä sisäilmaan voida vetää.
 - Kyselyn vastauksiin voivat vaikuttaa monet muutkin tekijät kuin mahdolliset sisäilman häiritteijät, kuten henkilön ikä, sukupuoli, terveydentila (flunssaepidemiat), vuodenaika (siitepölykaudet), elintavat, psykososiaaliset tekijät (esim. huolestuneisuus), kouluviihtyvyys ja elinympäristö.
 - Tulosten tulkinta on erityisen vaikeaa tilanteissa, joissa vastaajien keskuudessa on suurta huolta kyseisen koulun sisäilman laadusta.
 - Kyselyllä ei voida määrittää mistä syystä koettu sisäilman laatu tai oireilu poikkeaa tavanomaisesta.
 - Pelkän sisäilmakyselyn tulosten perusteella ei tulekaan asettaa tilojen käytölle rajoituksia.

THL sisäilmakysely otetaan käyttöön 2018

- Kyselyt sähköisesti, automaattinen analysointi
- Laajat ja laadukkaat vertailuaineistot
- Kysely oppilailla myös alakouluissa: parempi vastausprosentti ja laadukkaampaa tietoa olosuhteista.
- Painotus olosuhteissa: hyödyllistä tietoa ongelmien ratkaisuun
- Oireilun tulkinta haasteellisempaa

KIITOS!

© THL 2017 Terveystietokes ja hyvinvoinnin laitos | PL 30, 00271 Helsinki | 029 524 6000